

Кәсіптік стандарт: «Радиохабар тарату»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Радиохабар тарату – (broadcasting, «эфирлік хабар тарату»), «радио» + «хабар тарату» (хабарлау) – радио эфирде, сондай –ақ сымды желілерде (сымды радиохабар тарату) немесе пакеттік коммутациясы бар желілерде (компьютерлік желілерде) сөйлеуді, музыканы және басқа да дыбыстық эффектілерді немесе дыбыстық ақпаратты тыңдаушылардың шексіз санын радио арқылы беру технологиясы - интернет-радио)

2) Радиожурналистика – радиохабарлардың техникалық құралдарын пайдалануға негізделген журналистік қызмет түрі, сондай-ақ радиохабарлармен ұсынылған журналистік қызмет нәтижелері

3) Тікелей эфир – радиосигналды бірінші дубльден эфирге жазу орнынан тікелей беру процесі, яғни сигналды нақты уақытта тарату

4) Сандық радио – (ағылш. digital radio) – дыбыстық ақпаратты беру кезінде радиосигналдың оңтайлы спектрін қалыптастыру үшін, сондай-ақ қабылдау жағында қабылданған сигналды өңдеу үшін цифрлық технологияларды қолдану. Бұл технологиялар амплитудалық немесе жиілік модуляциясына негізделген тиімділігі төмен хабар тарату жүйелерін ауыстыруға арналған.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) –

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Радиохабар тарату

5. Кәсіптік стандарттың коды: J60100031

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс

60 Бағдарлама және теле-радио хабарлама жасау бойынша қызмет

60.1 Радиохабарлар

60.10 Радиохабарлар

60.10.0 Радиохабарлар

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Радио эфирде сөйлеу, Музыка және басқа да дыбыстық ақпаратты тыңдаушылардың шексіз санын радио арқылы тарату. Осы Стандартта сипатталған барлық мамандықтарға білімге қойылатын жалпы талаптар қолданылады: еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы, өндірістік санитария және өртке қарсы қорғау қағидалары мен нормалары, басқаруды құжаттамалық қамтамасыз ету және іскерлік хат алмасу қағидалары, Іскерлік қатынастар этикасы, мемлекеттік және орыс тілдерінде сауатты ауызша және жазбаша сөйлеу, офистік бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдалану

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

1) Диктор - 6 СБШ-нің деңгейі

2) Бас әкімші (бағдарламаларды және телерадио хабарларын дайындау жөіндегі) - 8 СБШ-нің

деңгейі

3) Телевизиялық/радиожаңалықтар продюсері - 7 СБШ-нің деңгейі

4) Радио хабарларын таратушы режиссер - 7 СБШ-нің деңгейі

5) Ток-шоу жүргізушісі - 6 СБШ-нің деңгейі

6) Мемлекеттік органдармен байланыс жөіндегі үйлестіруші - 6 СБШ-нің деңгейі

7) Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөіндегі консультант - 6 СБШ-нің деңгейі

8) Сценарийші - 6 СБШ-нің деңгейі

9) Оператордың ассистенті (видео-, теле-, дыбыс-) - 5 СБШ-нің деңгейі

10) Радиодағы диск-жокей - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Диктор»:	
Топтың коды:	2656-3
Қызмет атауының коды:	2656-3-001
Кәсіптің атауы:	Диктор

СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Журналистика және ақпарат	Біліктілік:
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-3-002 - Жаңалық бағдарламаларының дикторы 2656-2-004 - Телевидение дикторы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Аудитория үшін ақпаратты кәсіби түрде жеткізу		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Барлық түрдегі және жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды (бағдарламаларды) жүргізу. 2. Шығармашылық ойды жүзеге асыру бойынша бағдарлама авторларымен жұмыс. 3. Радиода немесе теледидарда жаңалықтар мен басқа хабарландыруларды оқу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Барлық түрдегі және жанрдағы студиялық және студиядан тыс бағдарламаларды (бағдарламаларды) жүргізу.	Дағды 1: Эфирге берілетін мәтіннің бұрыштама қойылған (бақылау) данаға сәйкестігін қамтамасыз ету	Машықтар: Тұрақты сөйлеуді дыбыс деңгейі, энергия, ритақ, тональдылық, тыныс алу, артикуляция деңгейінде ұстау Болып жатқан оқиғаның мәнін зерттеп, материалдың терең түсін жеткізе отырып, айтылған сөз тіркестерін көзбен алға қарай жүгіріңіз. Негізгі ойды нақты жеткізу. 1. Шұғыл қажет болған жағдайда жұмысқа жедел өзгерістер енгізу қажет.	
		Білімдер: 1.Болашақ дауыстық материалды білу, материалды оқуға қойылатын талаптарды білу, дыбыс инженері мен режиссердің талаптарын білу. 2. Акустика негіздері. 3. Радиотрансляциялық аппаратураны және телемеханикалық көрсеткіштерді пайдалану қағидалары	
		Дағдыны тану мүмкіндігі: -	
Еңбек функциясы 2: Шығармашылық ойды жүзеге асыру бойынша бағдарлама авторларымен жұмыс.	Дағды 1: Бағдарламаға немесе сұхбатқа дайындық мақсатында анықтамалық материалдарды зерттеу	Машықтар: 1. Тақырып бойынша ағымдағы материалдарды талдау. 2. Алынған мәліметтерді талдау. 3. Материалдарды өңдеу. 4. Грамматика мен емле ережелерін қолданыңыз. 5. Ақпараттың дұрыстығын тексеріңіз. 6. Ойнату тізімін жасаңыз. 7. Бағдарламалық идеяларды өзірлеу. 8. Сұхбат жүргізу. 9. Трансляцияларды дайындау. 10. Аудио жабдықты пайдаланыңыз. 11. Дауыстық жаттықтырушымен жұмыс.	

		Білімдер:	
		1. Материалдарды дайындау және өңдеу әдістері. 2. Байланыс пен байланыстың заманауи техникалық құралдарын қолдана отырып, ақпаратты тарату әдістері. 3. Сұхбат жүргізу әдістері мен құралдары. 4. Жарықтандыру техникасы. 5. Сөйлеу техникасы. 6. Фоника және акустика. 7. Риторика және шешендік өнер.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Радиода немесе теледидарда жаңалықтар мен басқа хабарландыруларды оқу	Дағды 1: Мәтіндерді оқу	Машықтар:	
		1. Радиобағдарламалардың материалын мәнгерлеп, шынайы оқу; 2. жоғары деңгейде иелену ауызша құралдар экспрессивтілік; 3. тыңдаушыларға ақпарат беру, хабарлау.	
	Білімдер:		
	1. Сөйлеу техникасы; 2. Фоника және акустика; 3. Риторика және шешендік өнер.		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Сыни ойлау Өртістік Зейін Орындаушылық Эрудированность Реакция жылдамдығы Қойылған дикция Белсенді тыңдау Балама шешімдердің, қорытындылардың немесе мәселелерге көзқарастардың күшті және әлсіз жақтарын анықтау үшін логика мен пайымдауды қолдану		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Бағдарлама жүргізушісі	
	6	Комментатор	
	6	Тілші	
	6	Телевизиялық/ радио жаңалықтарының репортері	
6	Шолушы		
10. Кәсіптің карточкасы «Бас әкімші (бағдарламаларды және телерадио хабарларын дайындау жөіндегі)»:			
Топтың коды:	1332-2		
Қызмет атауының коды:	1332-2-002		
Кәсіптің атауы:	Бас әкімші (бағдарламаларды және телерадио хабарларын дайындау жөіндегі)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	8		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (PhD докторантура, PhD дәрежесі, осы саладағы PhD дәрежесі, ғылым кандидаты, ғылым докторы)	Мамандық: -	Біліктілік: -

Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Мақсатты аудиторияның заманауи сұраныстарын, АКТ даму деңгейін ескере отырып, бейне, теледидар өнімдерін құру және тарату процестерін шығармашылық, тиімді және тиімді басқару есебінен ТҚК-нің бәсекеге қабілеттілігін арттыру және оның нарықтық үлесін кеңейту.	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатын қалыптастыру 2. Шығармашылық бірлестіктің қызметін жедел басқару
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Шығармашылық бірлестіктің стратегиялық саясатын қалыптастыру	Дағды 1: Дайындық жұмыстарын жүргізу үшін стратегиялық саясатты қалыптастыру	Машықтар: 1. Өртүрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу, жалпы ережелерді немесе қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпарат фрагменттерін біріктіру, белгілі бір ережеге немесе ережелер жиынтығына сәйкес белгілі бір тәртіппен немесе белгілі бір схема бойынша объектілер немесе әрекеттер туралы ақпаратты құрылымдау, білім алу. 2. Қызмет бағыттары бойынша ТҚК стратегиясын әзірлеу. 3. ТҚК қызметін стратегиялық жоспарлау. 4. ТҚК бизнес-процестерін жобалау. 5. Ұйымның ішкі және сыртқы ортасын талдау. 6. Оның әлеуетін, тенденцияларын және даму стратегияларын анықтау. 7. Қарыз қаражатының көздерін анықтау. 8. Жобаларды орындау мерзімдерін анықтау. 9. KPI қалыптастыру. 10. ТО мүдделерін қорғау. 11. Жаңалықтар ағынын сақтау үшін кәсіби қоғамдар, байланыстар құру. 12. Редакциялық алқа құру. 13. Прецеденциялық желіні дамыту.
		Білімдер: 1. ҚР заңнамалық және нормативтік-құқықтық актілері, жоғары тұрған қаржы және бақылау-тексеру органдары, Еңбек және әлеуметтік даму, өндірістік жоспарлау және өндірісті жедел басқару мәселелері бойынша нормативтік және әдістемелік материалдар. 2. Саясат пен стратегия, ұйымның даму перспективалары, оның ерекшеліктері. 3. Стратегиялық (оның ішінде Инновациялық) менеджмент. 4. Медиа өнімдердің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, үздік отандық және әлемдік жетістіктер. 5. Өндіріс технологиясының негіздері, медиа өнімдерді қабылдау-тапсыру, ұйымдастыру. 6. Деректерді беру, тарату, пакеттік коммутация, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

<p>Дағды 2: ТҚ стратегиялық саясатының тиімділігін талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ТҚК бизнес-процестерінің тиімділігіне талдау жүргізу. 2. Ресурстарды пайдалану тиімділігін талдау. 3. ТҚК Қаржы-шаруашылық қызметін талдау. 4. KPI талдау. 5. Тәуекелдерді талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Саясат пен стратегия, ұйымның даму перспективалары, оның ерекшеліктері. 2. Стратегиялық (оның ішінде Инновациялық) менеджмент. 3. Адами капиталды басқару негіздері. 4. Қызметкерлерді бейімдеудің корпоративтік стандарттары мен әдістері. 5. Медиа өнімдердің номенклатурасы, орындалатын жұмыстар мен қызметтердің түрлері, үздік отандық және әлемдік жетістіктер. 6. Өндіріс технологиясының негіздері, медиа өнімдерді қабылдау-тапсыру, ұйымдастыру. 7. Талдау жүргізу теориясы, әдістері, құралдары. 8. Бизнес-процестердің тиімділігін бағалау әдістері (теңдестірілген көрсеткіштер жүйесі, операциялардың реттілігін талдау, шектеулер теориясы, ауытқуларды талдау және қосылған құнды құру нүктелерін талдау). 9. KPI қалыптастыру әдістері. 10. Тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері, құралдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Бизнес-процестерді жоспарлау және жобалардың бизнес-жоспарларын құру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобалардың өмірлік циклінің болашағы туралы стратегиялық көзқарас. 2. Қарсыластар мен мүдделі сыртқы ұйымдардың пікірлерін ескере отырып, стратегияны, оның ішінде ұйымдық құрылымды әзірлеу. 3. Ағын диаграммаларын (блок-схемалар) құру және бизнес-процестерді орындау алгоритмдерін ұсыну. 4. ТҚК ұйымдық құрылымы бойынша бизнес-процестерді бөлу және бизнес-процестерді басқару органдарын айқындау 5. Жекелеген бизнес-процестердің, рәсімдердің, жұмыстар кешендерінің және олардың орындаушыларының тиімділігін бағалау. 6. Ұйымның құндылықтары мен саясатына сәйкес нақты жағдайларда жүйелік шешімдер қабылдау.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Саясат пен стратегия, бейне, теледидар өнімдерін құруды ұйымдастыру мен жобаларын дамыту перспективалары. 2. Стратегиялық және инновациялық) менеджмент. 3. Қызметкерлерді бейімдеудің корпоративтік стандарттары мен әдістері. 4. Ұйымның шаруашылық-қаржылық қызметіне экономикалық талдау жүргізу, шаруашылықшілік резервтерді анықтау әдістері. 5. Тәуекелдерді басқару теориясы, принциптері, әдістері, технологиялары. 6. Ұйымның сыртқы орта факторларын талдау принциптері, әдістері, технологиялары. 7. Ұйымдық құрылымдарды талдау принциптері, әдістері, технологиялары, құралдары. 8. Ұйымның күшті және әлсіз жақтарын талдау принциптері, әдістері, технологиялары, құралдары. 9. Ұйымның экономикалық және қаржылық менеджментінің нарықтық әдістері. 10. БАҚ саласының және ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 11. Бизнес-процестерді функционалдық модельдеу әдістемелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Шығармашылық бірлестіктің қызметін жедел басқару	Дағды 1: Жобалардың, жоспарлардың/процестердің өмірлік циклін жедел басқару	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам ресурстарын бөлу 2. Қызметкерлерді белсенді шығармашылық қызметке ынталандыру. 3. Стратегиялық басқару элементтерін кешенді қолдану. 4. Стратегияны іске асыруды бақылау. 5. Басқару, оның ішінде бағалау, талдау, жоспарлар, жобалар, жағдайлар, ықтимал тәуекелдер және қойылған міндеттер шеңберіндегі нәтижелер. 6. Жекелеген бизнес-процестердің, рәсімдердің, жұмыстар кешендерінің және олардың орындаушыларының тиімділігін бағалау. 7. Салыстырмалы, көп өлшемді талдау нәтижелері бойынша стратегиялық басқару жоспарларын түзету, оңтайландыру. 8. Медиа өнімдерін шығаруды басқару. 9. Материалдық, қаржылық және техникалық құралдардың ұтымды пайдаланылуын бақылау.

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент, тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 2. Экономика негіздері. 3. Зияткерлік меншікті бағалау және оны коммерцияландыру негіздері. 4. Продюсерлердің қызметін үйлестіру және бақылау. 5. Талдау жүргізу теориясы, әдістері, әдістері, құралдары. 6. Тәуекелдерді басқару теориясы, әдістері мен құралдары. 7. Жабдықты пайдалану жөніндегі ақаулар ведомстарын, паспорттарды, альбомдарды, нұсқаулықтарды және басқа да техникалық құжаттамаларды жасау тәртібі. 8. Өндірістік қуаттар, техникалық сипаттамалар, құрылымдық ерекшеліктер, ұйым жабдықтарының мақсаты мен жұмыс режимдері, оны пайдалану ережелері. 9. БАҚ саласының және ұйымның өндірістік қызметінің ерекшелігі. 10. Жоспарлы және есептік құжаттаманы әзірлеу және ресімдеу, тауарлық-материалдық құндылықтарды сақтауға арналған стандарттар, техникалық шарттар және басқа да басшылық материалдар. 11. Ұйымның медиа өнімдерін өндіру технологиялары және материалдар мен дайын медиа өнімдеріне қойылатын талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
--------------------------	---

Дағды 2: Ұйымды операциялық басқару бойынша процестер мен құжат айналымын әкімшілендіру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Стратегиялық және жедел басқару мәселелері бойынша табысты корпоративтік тәжірибелерді талдау. 2. Ұйымдармен, мекемелермен және кәсіпорындармен, сондай-ақ студияға (бас редакцияға, ТҚК) жұмысқа шақырылушылармен шарттар жасасу және олардың орындалуын бақылау. 3. Ұйым қызметінің стандарттарын әзірлеуді басқару және процестерді біріздендіру. 4. Персоналды қамтамасыз ету, бағалау, дамыту, еңбекке ақы төлеу жүйелерін қалыптастыру, корпоративтік әлеуметтік бағдарламалар мен әлеуметтік саясат, персоналға арналған шығындар мен бюджетті қалыптастыру, персоналды басқару жөніндегі, қызмет көрсетушілермен шарттар жасасу және оларды жасасу, персоналды операциялық басқару жүйелерін дамыту жөніндегі алдын ала рәсімдерді жүргізу жөніндегі ережелерді (бағдарламаларды, ұсыныстарды және өзге де құжаттарды) әзірлеуді басқару және қажетті түзету және алдын алу шаралары бойынша құрылымдық бөлімшелердің жұмыстары. 5. Көркемдік-редакциялық кеңестің жұмысын үйлестіру.
--	---

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Инновацияларды ескере отырып, ұйымның дамуы мен тиімділігін басқару әдістері. 2. Жоспарлар мен міндеттердің орындалуын талдау, олардың экономикалық тиімділігін анықтау әдістері; 3. Құрылымдық бөлімшелердің жұмысын бағалау әдістері. 4. Жедел басқару процестеріне аудит және бақылау жүргізу әдістері; 5. Бизнес-процестер, кәсіптер, еңбек нормалары бойынша стандарттар жүйесі. 6. Бюджеттерді қалыптастыру және бақылау технологиялары мен әдістері. 7. Персоналды және олардың еңбек нәтижелерін бағалау нысандары мен әдістері. 8. Ұйымның мақсаттары, Даму стратегиясы. 9. Ұйымның Бизнес-жоспары және бизнес-процестері. 10. Ұйымның басқару саясаты. 11. Ұйымның ұйымдық-штаттық құрылымы. 12. БАҚ-тың редакциялық саясаты. 13. Қазақстан Республикасының БАҚ туралы заңнамасы.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

<p>Дағды 3: Ұжым қызметінің нәтижелерін ұйымдастыру және бағалау, кәсіби қызметтің міндеттерін, жауапкершілік аймағы мен аясын белгілеу, шығармашылық процестерді/жобаларды іске асыру жолдарын командалық оңтайландыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Продюсерлермен, режиссерлермен, жазушылармен, жобалық топ мүшелерімен тиімді байланыс ақпаратты өңдеу, алынған нәтижелер негізінде шешім қабылдау. 2. Өз жауапкершілігі аймағында әлеуметтік және этикалық аспектілерді ескере отырып, шешімдер (пайымдаулар) қабылдау. 3. Өкілеттіктерді беру. 4. Таңдалған жобалардағы шығармашылық авторлық қызмет. 5. Командалық қызметке стратегиялық басқару элементтерін кешенді қолдану. 6. Командалық қызметті бақылау және ынталандыру. 7. Қызметкерлердің жұмысы шеңберінде жоспарларды, жобаларды, жағдайларды, ықтимал тәуекелдер мен нәтижелерді бағалау, талдау. 8. Адами капиталды (әлеуетті, уәждемені, ұтқырлықты) сапалы талдау негізінде персоналдың қызметін басқару.
--	---

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Тимбилдинг (оның ішінде экстремалды команда құру). 2. Өндіріс технологиясының негіздері, көркем эстетика, сертификаттау және медиа өнімдерді қабылдау. 3. Нарық конъюнктурасын ескере отырып, медиа өнімдерді құрудың озық отандық және әлемдік тәжірибесі, бизнес-процестерді ұйымдастырудың прогрессивті әдістері. 4. Зияткерлік меншікті қорғаудың құқықтық негіздері.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Жүйелі ойлау Стратегиялық ойлау Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Бастамашылық Инновациялық ойлау Позитивті ойлау Көшбасшылық қасиеттер Белсенді тыңдау және сендіру қабілеті «Жоқ» деп айта білу Шешендік өнер Шешімділік және өзіне деген сенімділік Шешім қабылдаудың дербестігі Қарым-қатынас Эрудиция Шығармашылық Энергия Мақсат қою Кәсіптік байланыс Клиентке бағдарлану Жанжалдарды басқару және шешу шеберлігі Еңбекқорлық Табандылық Орындаушылық Тұрақты өзін-өзі дамыту		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Режиссер	
	7	Продюсер (жалпы профиль)	
11. Кәсіптің карточкасы «Телевизиялық/радиожаңалықтар продюсері»:			
Топтың коды:	2654-1		
Қызмет атауының коды:	2654-1-007		
Кәсіптің атауы:	Телевизиялық/радиожаңалықтар продюсері		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-1-003 - Продюсер 2654-1-004 - Радио және теле бағдарлама продюсері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Телевизиялық және радиобағдарламалық жобаларды құруды ұйымдастыру және корреляциялау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			

Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудио -, теле -, радио -, бейне өнімдерін өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету 2. Аудио, бейне процесін ұйымдастыру 3. Жоба бюджетін қалыптастыру 4. Аудио, бейне өндірістің Шығармашылық, қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық жасау
Еңбек функциясы 1: Аудио -, теле -, радио -, бейне өнімдерін өндірудің технологиялық процесін ұйымдастыру және қамтамасыз ету	Қосымша еңбек функциялары:	
	Дағды 1: Команданы (топты) материалдармен, техникалық және қойылым құралдарымен қамтамасыз етуді ұйымдастыру және бақылау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау. 2. Жабдықтардың (аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз етудің), Материалдардың, техникалық және қойылым құралдарының, ресурстардың радио бағдарламаларды (хабарларды) өндіру мақсаттары мен міндеттеріне болуын және сәйкестігін бағалау. 3. Кеңсе аппараттық және бағдарламалық жасақтамасымен жұмыс.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудио (видео) өнімдерін өндіру технологиясы. 2. Бейне, аудио режиссура, бейне, аудио операторлық шеберлік, радиобағдарламаларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Түсірілім, монтаждау және тонирование, үдеріс, дыбыстау және аудиожобаны шығаруға дайындық ерекшеліктері. 4. Өндіріс процесінде қолданылатын түсірілім, дыбыс және басқа жабдықтардың сипаттамалары, ерекшеліктері, жағдайы. 5. Басқарманы Құжаттамалық қамтамасыз ету, оның ішінде есеп айырысу операцияларын жүргізу, есепті, қаржылық құжаттаманы жүргізу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Объектілерді, аудио (видео) өнімдерге арналған материалдарды дайындауды бақылау	Машықтар:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Әр түрлі көздерден ақпарат жинау және құрылымдау, салыстырмалы талдауды қолдана отырып білім алу. 2. Бастапқы материалдардың жобаның көркемдік жоспарына (бейне, аудио) сәйкестігін бағалау. 3. Ағымдағы және перспективалық жұмыс көлемін және қажетті ресурстарды анықтау. 4. Бейне, аудио жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес тікелей түсірілім (дыбыс жазу) үшін орынды таңдау. 5. Команданы (түсірілім тобын) экспедицияға шығуға дайындау, базаны ұйымдастыру, логистика. 6. Материалдық ресурстарды басқару. 7. Жұмыс барысында туындайтын мәселелер бойынша ұйымдастырушылық және техникалық ұсыныстарды қалыптастыру.
		Білімдер:
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Радио өнімін өндіру технологиясы. 2. Бейне, аудио режиссура, операторлық шеберлік, радиобағдарламаларды/хабарларды монтаждау және дыбыстық безендіру негіздері. 3. Адами капиталды басқару және басқару негіздері. 4. Басқарманы Құжаттамалық қамтамасыз ету, оның ішінде есеп айырысу операцияларын жүргізу, есепті, қаржылық құжаттаманы жүргізу қағидалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Аудио, бейне процесін		

ұйымдастыру	Дағды 1: Шығармашылық және өндірістік ұжымдарды, авторлық және түсірілім топтарын қалыптастыру, актерлермен, режиссерлермен, шығармашылық және өндірістік ұжымдармен / командалармен жұмыс.	Машықтар: 1. Команда құруды қолдану. 2. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құрыңыз. 3. Келіп түскен ақпаратты талдау. 4. Жасалған жұмыс туралы есептер жасаңыз. 5. Аудио жобаларды өндіру мерзімдерін бақылау. 6. Теле-, радио өнімдерін өндіру кезінде түсірілім тобы мен шығармашылық ұжымға міндеттер мен мақсаттар қою. 7. Дайын өнімнің сапасын бағалау. 8. Келіп түскен ақпаратты талдау. 9. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құрыңыз.
		Білімдер: 1. Команда құру әдістері. 2. Жанжалдарды басқару, оның ішінде қарым-қатынастарды қалыпқа келтіруге, өзгертуге, түбегейлі жаңа қатынастарға қол жеткізуге бағытталған. 3. Оқиғалардың дамуын модельдеу және болжау. 4. Персоналды және олардың еңбек нәтижелерін бағалау нысандары мен әдістері. 5. Деректерді беру, тарату, пакеттік коммутация, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану негіздері. 6. Күнтізбелік-қойылым жоспарын қалыптастыру қағидалары. 7. Есеп айырысу операцияларының ережелері. 8. Есепті қаржылық құжаттаманы жүргізу.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Түсіру кезеңін ұйымдастыру	Машықтар: 1. Аудио жобаның көркемдік критерийлеріне сәйкес заттай жазбалар үшін орындарды таңдаңыз. 2. Өндіріс процесін жоспарлау және ұйымдастыру. 3. Келіп түскен ақпаратты талдау. 4. Жасалған жұмыс туралы есептер жасаңыз. 5. Бейне, аудио жобаның өндіріс мерзімдерін бақылау. 6. Күнтізбелік-өндірістік жоспар құрыңыз. 7. Түсірілім кестесін жасаңыз және қажет болған жағдайда оны түзетіңіз.
	Білімдер: 1. Теле -, радио өнімдерін өндіру технологиясы. 2. Түсірілім, монтаждау процесінің, дауыстаудың және бейне, аудио жобаны шығаруға дайындықтың ерекшелігі. 3. Күнтізбелік-өндірістік жоспарды қалыптастыру қағидалары. 4. Есеп айырысу операцияларының ережелері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 3: Жоба бюджетін қалыптастыру	Дағды 1: Теле-радио өндірісінің қатысушыларымен азаматтық-құқықтық, авторлық және еңбек шарттарын өзірлеу мен жасасуды бақылау	Машықтар: 1. Келіп түскен ақпаратты талдау. 2. Келіссөздер жүргізу
		Білімдер: 1. ҚР БАҚ туралы заңнамасы. 2. Авторлық және еңбек шарттарын жасау ережелері. 3. Заңды және жеке тұлғаларға салық салу негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 2: Бекітілген шығындар лимиті негізінде бейне, аудио жобаның бюджетін қалыптастыру, ақша қаражатының жұмсалуды бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бейне, аудио жобаны жасау үшін қажетті жұмыстардың немесе қызметтердің болжамды құнын анықтаңыз. 2. Ақша жұмсау процесін бақылау. 3. Есептеу және басқа да көмекші техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану. 4. Келіп түскен ақпаратты талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Есеп айырысу операцияларының ережелері. 2. Есепті қаржылық құжаттаманы жүргізу. 3. Бюджетті құру ережелері. 4. Сметаны қалыптастыру ережелері. 5. Іскерлік қарым-қатынас және келіссөздер этикасы.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 4: Аудио, бейне өндірістің Шығармашылық, қаржылық, технологиялық қызметіне басшылық жасау</p>	<p>Дағды 1: Шығармашылық идеяларды көркем жобаларды бастау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әдеби материалды бағалау. 2. Бейне, аудио жоба авторларының шығармашылық әлеуетін бағалау. 3. Бейне, аудио жобаның шығармашылық және экономикалық табыстылығын болжау. 4. Өзіндік ерекшелігі-белгілі бір тақырып немесе жағдай бойынша ерекше немесе ақылды идеяларды ойлап табу немесе мәселені шешудің шығармашылық жолдарын әзірлеу мүмкіндігі. 5. Жүйелік, эволюциялық ойлауды, сондай-ақ қарама-қайшылықтар, ресурстар, модельдер арқылы ойлауды қолдана отырып, интеллектуалды операциялардың әдістерін қолдана отырып, шаблондық ойлауды жеңу, қайта құру және шығармашылық қиялды қолдану. 6. Психологиялық инерцияны басқару. 7. Шығармашылық серпіліс үшін перспективалық мүмкіндіктерді анықтау. 8. Қажеттіліктердің өзгеру тенденцияларын анықтау. 9. Жаңа қажеттіліктерді анықтау. 10. Жүйелердің даму заңдарын қолдану. 11. Диверсиялық талдауды қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кинематографиялық процесті ұйымдастыру және технологиясы. 2. ҚР Еңбек және азаматтық заңнамасы. 3. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 4. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптар.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
	<p>Дағды 2: Теле -, радиобағдарламаларды құру кезінде қаржылық, әкімшілік, технологиялық, Шығармашылық саясатты айқындау, бірлескен продюсерді, қауымдастырылған продюсерді және басқа да мамандарды тарту туралы шешімдер қабылдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Есептеу және басқа да көмекші техниканы, байланыс және коммуникация құралдарын пайдалану. 2. Инвесторлармен, демеушілермен, қорлармен және мемлекеттік органдармен өзара әрекеттесу. 3. Келіп түскен ақпаратты талдау 4. Әдеби материалды бағалау. 5. Аудиовизуалды туынды жасаудың технологиялық процестерін шығармашылық және өндірістік-әкімшілік кадрлармен ұйымдастыру және қамтамасыз ету. 6. Хабар тарату, коммутация, телекоммуникациялық жүйелерді басқару және пайдалану. 7. Инвестициялық пакетке кіретін құжаттарды жасау.

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Менеджмент, әкімшілік және персоналды басқару негіздері. 2. Бизнес негіздері, соның ішінде қайта құру және шығармашылық қиял, интеллектуалды операция әдістерін қолдана отырып, шаблондық ойлауды жеңу. 3. Жүйелік ойлау әдістері. 4. Эволюциялық ойлау әдістері. 5. Қарама-қайшылықтар арқылы ойлау әдістері. 6. Ресурстар арқылы ойлау әдістері (ресурстық ойлау). 7. Модельдер бойынша ойлау әдістері. 8. Психологиялық инерцияны басқару. 9. Бизнес үшін перспективалық мүмкіндіктерді анықтау. 10. Қажеттіліктердің өзгеру тенденцияларын анықтау. 11. Жаңа қажеттіліктерді анықтау. 12. Жүйелердің даму заңдарын қолдану. 13. Диверсиялық талдау әдістері. 14. Адам ресурстарын стратегиялық жоспарлау және модельдеу. 15. Бейне, аудио жобаларды басқару негіздері. 16. Көшбасшылық техникасы. 17. Кинематографияны басқару құрылымы. 18. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 19. Іскерлік қарым-қатынас этикасы және келіссөздер жүргізу ережелері. 20. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 21. Еңбекті қорғау жөніндегі талаптар.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Дағды 3: Тартылған персоналдың еңбекті қорғау, техникалық, өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтауын бақылау	Машықтар:
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Қызметкерлермен қызметтік кеңестер мен нұсқамалар ұйымдастыру және өткізу. 2. Қызметкерлерді апаттардың, апаттардың және табиғи апаттардың ықтимал зардаптарынан қорғаудың негізгі әдістерін қолдану.3. 3. Келіп түскен ақпаратты талдау.

Білімдер:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Теледидар радио өнімін өндіру технологиясы. 2. Жабдықтың техникалық жай-күйінің қауіпсіз жұмыс жүргізу талаптарына сәйкестігін бақылау қағидалары мен құралдары. 3. Жазатайым оқиғаларды тергеу тәртібі. 4. Бағыныштылардың лауазымдық нұсқаулықтары мен функционалдық міндеттері. 5. Іскерлік қарым-қатынас этикасы.

Дағдыны тану мүмкіндігі: -

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Стратегиялық ойлау Күйзеліске тұрақтылық Тәртіптілік Аналитикалық ойлау Логикалық ойлау Инновациялық ойлау Болжамдық-белсенді ойлау Процесске бағытталған ойлау Позитивті ойлау Қарым-қатынас Эрудиция Шығармашылық Энергия Мақсат қою Кәсіптік байланыс Клиентке бағдарлану Еңбекқорлық Табандылық Орындаушылық Тұрақты өзін-өзі дамыту, оның ішінде шығармашылық қиял бөлігінде Көшбасшылық қасиеттер		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	7	Продюсер (жалпы профиль)	
	8	Бас продюсер	
12. Кәсіптің карточкасы «Радио хабарларын таратушы режиссер»:			
Топтың коды:	2654-2		
Қызмет атауының коды:	2654-2-016		
Кәсіптің атауы:	Радио хабарларын таратушы режиссер		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	7		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-007 - Режиссер 2654-2-015 - Музыкалық бағдарламалар режиссері		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Түсіру және монтаждау процестерін шығармашылық басқару арқылы медиа өнімдерді құру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бекітілген сценарий бойынша медиа өнімдерді жасау 2. Медиа өнімдерді құруды және шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бекітілген сценарий бойынша медиа өнімдерді жасау			

<p>Дағды 1: Бекітілген жоба үшін материалды дайындау және жасау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпаратты жинау және құрылымдау, сценарийді іске асыруға дайындалу үшін білім алу, оның ішінде БАҚ-тың ұқсас (ұқсас) қауымдастырылған жобаларын іске асырудың отандық және әлемдік тәжірибесін зерделеу. 2. Ықтимал тәуекелдерді бағалау. 3. Мақсатты аудитория үшін олардың тартымдылық өлшемдеріне, БАҚ ақпараттық саясатына сәйкестігіне, авторлық идеяны/сценарийді іске асыруға уақыт пен қаржылық шектеулерге сәйкес сценарийлерді сапалы және көркем іске асыру процестерін жоспарлау. 4. Мақсатты аудитория мүдделерінің орындылығын, қажеттіліктерін, трендтерін және БАҚ саясатын анықтау. 5. Бағдарламалар кестесін құру және эфир уақытын есептеу. 6. Мақсатты аудиторияны, демографиялық белгілерді және эфирге шығу уақытын ескере отырып, тарату рейтингтерін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссура мен актерлік шеберліктің міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшеліктері, стилистикалық ерекшеліктері. 2. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері. 3. Мақсатты аудиторияның сапалы құрамы. 4. Қойылымдарды, вокалды, хор және хореографиялық өнерді сахналық және музыкалық безендіру негіздері. 5. Отандық және әлемдік театр, музыка, Цирк, өнер мен әдебиеттің басқа түрлерінің тарихы. 6. Қазіргі заманғы отандық және әлемдік театр өнерінің, орындаушылық өнердің басқа түрлерінің жағдайы. 7. Қазіргі және классикалық драматургия. 8. Менеджмент негіздері. 9. Басқару және шығармашылық еңбек психологиясы. 10. Өнер әлеуметтануының, сахналық технологияның негіздері. 11. Орындаушылық өнер саласындағы экономика және басқару негіздері. 12. Материалды дайындау үшін қажетті қазіргі әдеби тілдердің ережелері мен нормалары. 13. Технологиялық процестің талаптары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

	<p>Дағды 2: Материалды өңдеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бастапқы материалды тыңдау және қабылдауды таңдау, соның ішінде жеке қабылдаудың ақауларын анықтау. 2. Режиссерлік сценарийде бекітілген сюжеттердің (фрагменттердің) ұзақтығы ауытқыған жағдайда түзету. 3. Технологиялық процестерді сақтай отырып, монтаждаудың аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз етуін пайдалана отырып, барлық түрдегі және жанрдағы медиа өнімдерді сапалы монтаждау. 4. Сызықтық емес (цифрлық) монтаждауды орындау. 5. Фонограммаға түсетін монтаждалған фрагменттердің ұзақтығын анықтау, музыкалық екпіндерді синхрондау үшін дәл белгілеуді дайындау 6. Дауыс беру үшін қосымша фонограммаларды таңдау. 7. Дыбыстық материалдарды (музыка, реплика, Шу) монтаждау, дыбыс инженерімен бірлесіп бейне қатармен синхрондау 8. Бағдарламаларды ресімдеу, бағдарламалардың жетектерін ("қақпақтарын") анықтау және бекіту, скринсаверлерді таңдау. 9. Бейнежазбаларды (фонограммаларды) жүйелеу және сақтау. <p>Материалды көруге (тыңдауға) дайындау.</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Орнатылған бағдарламаның соңғы нұсқасын қараңыз. 11. Қажет болған жағдайда дайын бағдарламаны қайта жазуға дайындау. 12. Аудио (бейне) жабдықпен және бағдарламалық жасақтамамен жұмыс. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа өнімдерді құру процесін ұйымдастыру және технологиясы. 2. Медиа өнімдерді орнатудың заманауи технологиялары. 3. Монтаждау бойынша нормативтік құжаттар мен нұсқаулықтар. 4. Сызықтық емес орнатудың заманауи әдістері 5. Монтаждау аппараттық-бағдарламалық қамтамасыз ету және монтаждау жабдығының түрлері. 6. Теле -, радио хабарларын таратуға қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 7. Теле (радио, интернет) өндірісінің негіздері.
<p>Еңбек функциясы 2: Медиа өнімдерді құруды және шығаруды басқару, оның сапасын қамтамасыз ету</p>	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p> <p>Дағды 1: Синхронды дыбыс жазуды бақылау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адами капиталды басқару, соның ішінде бағдарламалардың шығармашылық қызметкерлерін таңдау және қабылдау. 2. Медиа өнімдерді өндіру кестесін (күнтізбелік-қойылым жоспарын), шығыстар сметасын әзірлеу және бекіту. 3. Медиа өнімдерді дайындау және құру процестерін басқару. 4. Медиа өнімдерді дайындау және құру процестеріне техникалық қолдауды қамтамасыз етуді басқару. 5. Медиа өнімдерді өндіру және қабылдау-тапсыруды басқару. 6. Сапалы эфир өткізу үшін тиісті жабдықты дайындау. 7. Жабдыққа қызмет көрсету және жөндеу.

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ҚР БАҚ туралы заң. 2. Менеджмент және экономика негіздері. 3. Технологиялық процестің талаптары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Аудио өнімдерінің сапа менеджменті	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа өнімдерді құрудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін енгізуді талдау. 2. Өндіріс пен жұмысшылардың қажеттіліктерін анықтау, олардың арасындағы міндеттер мен жауапкершіліктерді бөлу. 3. Үнемі жетілдіруге бағытталған шығармашылық топ құру. 4. Әр түрлі көздерден маңызды деректерді жинау, талдау және түсіндіру, оларды ақпаратқа айналдыру, оны құрылымдау және білім алу. 5. Түзету әрекеттерін жақсарту немесе қабылдау үшін өзіңіздің, басқа адамдардың немесе ұйымдардың тиімділігін бақылау/ бағалау. Қақтығыстарды басқару. 6. Медиа өнімдерді өндіру процесінде авторлық ниетті дұрыс түсіндіруді қамтамасыз ету. 7. Сценарий жоспары бойынша жұмыс барысында авторларға кеңес беру. 8. Режиссерлік сценарийді әзірлеу. <p>Медиа өнімнің жоғары көркемдік деңгейін қамтамасыз ету.</p> <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Медиа өнімдерді құрудың озық отандық және әлемдік тәжірибесін енгізу қағидаттары. 2. Қызметкерлерді ынталандыру мәселелері бойынша жоғары билік органдары мен басшылардың ұйымдастырушылық-өкімдік құжаттары мен нормативтік материалдары. 3. Кәсіпорын, өндіріс, Еңбек (жұмыс) және басқару экономикасының негіздері. 4. Кайдзен принциптері, әдістері мен технологиялары, тәлімгерлік, біліктілікті бағалау, қызметкерлердің жеке және іскерлік қасиеттері және өзін-өзі ұйымдастыру және өзін-өзі ынталандыру құралдары. 5. Топтық жұмыстың, тұлғааралық коммуникацияның принциптері, әдістері, технологиялары мен құралдары. 6. Әлеуметтік талаптар мен нормативтер, Ұйымның экономикалық стандарттары мен көрсеткіштерінің жүйесі. 7. Қаржылық менеджмент. 8. Өндірістік процестерде қолданылатын жабдықтың, аппараттық және бағдарламалық жасақтаманың сипаттамалары .
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Бастамашылық Сыни ойлау Логикалық ойлау Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиял Белсенді тыңдау Тапсырмаларды сындарлы талқылау Тиімділік Табандылық Объективтілік Бақылау Қарым-қатынас Ұжымда іскерлік қатынастарды орнату және қолдау Өнімділік және еңбекқорлық Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Режиссер	
13. Кәсіптің карточкасы «Ток-шоу жүргізушісі»:			
Топтың коды:	2656-2		
Қызмет атауының коды:	2656-2-003		
Кәсіптің атауы:	Ток-шоу жүргізушісі		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-2-001 - Бағдарлама жүргізуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Бағдарламаның идеясын көрермендерге очарование мен харизмамен жеткізу, кең ой-өрісті, қойылған дикцияны, сауатты сөйлеуді көрсету		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Тақырыпты шығармашылық іздеу және бағдарламаларды (бағдарламаларды) дайындау 2. Беру (бағдарлама) шығарылымын өткізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Тақырыпты шығармашылық іздеу және бағдарламаларды (бағдарламаларды) дайындау			

<p>Дағды 1: Студия/арнаның шығармашылық жоспарларын жасау үшін ұсыныстар дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өзекті тақырыптарды шығармашылық іздеу үшін мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Қайта құру және шығармашылық қиял, интеллектуалды операция әдістерін қолдана отырып, шаблондық ойлауды жеңу. 3. Жүйелік, эволюциялық ойлауды қолдану. 4. Қарама-қайшылықтар, ресурстар (ресурстық ойлау), модельдер бойынша ойлауды қолдану. 5. Психологиялық инерцияны басқару. 6. Мақсатты аудиторияның қажеттіліктерін және олардың өзгеру тенденцияларын анықтау. 7. Жүйелеу, құрылымдау таңдау, шығармашылық ізденіс нәтижелерін нақты көрсету. 8. Маңызды құжаттарды, баспа материалдарын және ақпараттық агенттіктерді талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының авторлық құқығы және еңбек заңнамасы 2. Телерадио хабарларын тарату қызметін реттейтін органдардың қаулылары, өкімдері, бұйрықтары және өзге де нормативтік құжаттары. 3. Шығармашылық қиялды дамыту теориясы, әдістері. 4. Дәл ойлау технологиясы. 5. БАҚ жұмысының ерекшелігі 6. БАҚ саясаты
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Бағдарламаны эфирге шығару (беру) үшін материалдарды дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тапсырмаларды жүйелі өңдеу, жетекшілерді бағалау (аннотациялар, "шляпалар"), идеяларды, тақырыптарды әзірлеуге арналған ұсыныстар. 2. Материалды дайындау үшін салыстырмалы талдауды пайдалана отырып, әртүрлі көздерден ақпаратты жинау және құрылымдау, оның ішінде мемлекеттік және жергілікті органдармен, кәсіпорындармен және медиа тұлғалармен, оқиғаларға қатысушылармен, куәгерлермен өзара іс-қимыл жасау арқылы. 3. Олар үшін бөлінген уақыт бойынша шектеулерді ескере отырып материалдар жасау. 4. Оқырмандарды (көрермендерді, тыңдаушыларды) өз қорытындыларын жасауға шақыратын әртүрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру. 5. Әр түрлі жанрдағы хабарларды дайындау және өткізу (телевизиялық, радио, интернет эфирде жұмыс істеу кезінде). 6. Оқырмандардың (тыңдаушылардың) назарын аудару. көрермендер) жарияланымдардың (хабарлардың) идеяларын түсіну және түсіну. 7. Аудио (бейне) жабдықпен жұмыс.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қоғамның санасы мен мінез-құлқына медиа әсер ету әдістері. 2. Берілістерді (бағдарламаларды) құрудың міндеттері мен әдістері, технологиясы мен техникасы, олардың мазмұндық және құрылымдық-композициялық ерекшелігі. 3. Салыстырмалы талдау. 4. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері. 5. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс). 6. Теле (радио, интернет) өндірісінің негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Бағдарламаны (хабарды) әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іс-шараның кейіпкерлері мен куәгерлерін тарту. 2. Пайдаланылатын ақпараттың дұрыстығын және өзектілігін тексеру 3. Сценарийлерді әзірлеу. 4. Мазмұнды оңтайландыру үшін дайындалған (соның ішінде өзіндік) материалдарды (сценарийлерді) бейімдеу/редакциялау. 5. Сюжеттерге көз контурлағышын жасау. 6. Ойнату тізімін жасау. 7. Бағдарламаның алдын-ала орналасуы (беру). 8. Орналасудың аппараттық және бағдарламалық жасақтамасымен жұмыс. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БАҚ жұмысының ерекшелігі. 2. Теле (радио) бағдарламаларын (хабарлар, сюжеттер) жасау үшін қолданылатын техникалық құралдар. 3. Негізделген жобаны дамыту әдістері медиа нарықты білу. 4. Теле (радио) бағдарламаларын (хабарларын) құру технологиялары. 5. Елдегі және әлемдегі ең маңызды ғылыми, мәдени, экономикалық және қоғамдық-саяси оқиғалар, сондай-ақ тарихи мәліметтер.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Беру (бағдарлама)шығарылымын өткізу</p>		

	<p>Дағды 1: Бағдарламаның (Бағдарламаның) жазбасын жүргізу немесе тікелей эфирде жұмыс істеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Студияда және студиядан тыс бағдарламаларды шығару. 2. Беру (арна, бағдарлама) талаптарына сәйкес келетін үлгідегі жұмыс. 3. Тыңдаушының (көрерменнің) назарын мәселенің, тақырыптың, тақырыптың, адамның қажетті аспектісіне аудару және аудару идеяларын түсіну және түсіну. 4. Аудио және бейне техникамен жұмыс. 5. Бағдарламаларға қатысушыларға сұрақтар дайындау. 6. Ауызша импровизацияны қолдану. 7. Көрермендерді (тыңдаушыларды) өз қорытындыларын жасауға итермелейтін әртүрлі журналистік жанрлардың стилистикасын меңгеру (Талқылау, пікірталас, келіспеушілік тақырыбы болып табылатын тезистердің болуы, қарсы тараптың дәлелдеріне мазмұнды үйлесімділік, сөз сөйлеу кезектілігі). 8. Әр түрлі жанрдағы хабарларды дайындау және өткізу (телевизиялық, радио, интернет эфирде жұмыс істеу кезінде). 9. Эфирдің бейне (радио) көрінісіне иелік ету. 10. Кадрда (аудиожазбада) және суфлермен жұмыс. 11. Сұхбат жүргізу. 12. Пікірсайысты модельдеу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сұхбат әдістері. 2. Мизансценаларды құру әдістері. 3. Журналистиканың негізгі жанрлары, олардың стилистикалық ерекшеліктері. 4. Ақпарат көздерімен жұмыс істеу принциптері және оны жинау әдістері (сұхбат, бақылау, мәтіндік, графикалық, бейне, аудио нысандардағы мазмұнмен жұмыс). 5. Қазақстан Республикасының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасы. 6. Сөйлеу техникасы. 7. Фоника және акустика. 8. Риторика және шешендік өнер.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
<p>Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:</p>	<p>Белсенді тыңдау Өлеуметтік сезімталдық Жағымды және телегендік көрініс Сүйкімділік пен харизма Камерадан қорқудың болмауы Сауатты сөйлеу Бай сөздік қоры Өз ойларын анық жеткізе білу Керемет дикция Эрудиция және кең көзқарас Қарым-қатынас Өзіл Өзін-өзі бақылау</p>	
<p>Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:</p>		
<p>СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:</p>	<p>СБШ-нің деңгейі:</p>	<p>Кәсіптің атауы:</p>
	6	Диктор
	6	Комментатор
	6	Тілші
<p>14. Кәсіптің карточкасы «Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші»:</p>		
<p>Топтың коды:</p>	2431-3	

Қызмет атауының коды:	2431-3-007		
Кәсіптің атауы:	Мемлекеттік органдармен байланыс жөніндегі үйлестіруші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2012 жылғы 21 мамырдағы № 201-ө-м.бұйрығы Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2012 жылғы 25 Маусымда № 7755 болып тіркелді. 47.Қоғаммен байланыс жөніндегі Менеджер (PR-менеджер)		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-017 - Қоғаммен байланыс жөніндегі маман		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ұйым мен барлық деңгейдегі мемлекеттік органдар арасындағы өзара түсіністік пен ынтымақтастықты қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Заңнамалық, саяси шешімдер мен үрдістерді мониторингілеу және талдау 2. Мемлекеттік органдармен, кәсіби қоғамдастықтармен коммуникацияларды қамтамасыз ету 3. Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу) 4. Ақпараттық материалдарды, хаттарды, билік органдарына өтініштерді және сұрауларға жауаптарды дайындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Заңнамалық, саяси шешімдер мен үрдістерді мониторингілеу және талдау	Дағды 1: Қолданыстағы заңнамалық талаптар мен стандарттарды талдау	Машықтар:	
			1. Жария және корпоративішілік ақпарат көздерін талдау. 2. Ішкі және сыртқы ортаны зерттеу және талдау.
		Білімдер:	
			1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс әдістері. 3. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
	Дағды 2: Заңнамалық реттеу саласындағы әртүрлі ақпарат көздерінің мониторингі	Машықтар:	
			1. Барлық тиісті көздерден ақпарат жинау. 2. Жалпы ережелерді немесе қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпарат бөліктерін біріктіру. 3. Алынған ақпаратты бағалау және бақылау.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Мемлекеттік органдардың салалық және салааралық ақпараты. 3. Үлкен көлемдегі ақпаратпен аналитикалық жұмыс әдістері. 4. Заманауи техникалық құралдар мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Негізгі саяси, заңнамалық және бизнес шешімдер мен үрдістерді анықтау және қадағалау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтік, экономикалық және саяси оқиғаларды (проблемаларды) қадағалау. 2. Трендтерді зерттеу және болжау, олардың ұйым үшін және PR стратегиясы үшін мәндерін бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БАҚ саласындағы мәселелерді реттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және менеджмент негіздері. 3. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып, ақпаратты жинау және өңдеу әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
<p>Еңбек функциясы 2: Мемлекеттік органдармен, кәсіби қоғамдастықтармен коммуникацияларды қамтамасыз ету</p>	<p>Дағды 1: Мемлекеттік органдармен және кәсіби қоғамдастықтармен байланыс саласындағы PR-стратегияны іске асыруды және дамытуды қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мемлекеттік органдармен байланыс саласындағы ұйымның сыртқы және ішкі саясатының тұжырымдамасын әзірлеу. 2. Ұйымдағы коммуникация жүйесін жоспарлау және ұйымдастыру. 3. SWOT талдауын жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SWOT талдау. 2. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 3. Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасы. 4. Жобалық жоспарлау әдістері. 5. Ұжымдық жұмыстарды ұйымдастырудың заманауи технологиялары. 6. Уақытты басқару технологиялары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байланыс үшін мақсатты органдарды анықтау. 2. Мемлекеттік органдар жұмысының құрылымын түсіну. 3. Мемлекеттік органдардың өкілдерімен байланыс орнату. 4. Компанияның мемлекеттік құрылымдардың жобаларына кірігуі. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мемлекеттік органдар жүйесін, оларды ұйымдастыруды, заң шығару процесін түсіну.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

<p>Дағды 3: Кәсіби қоғамдастықтармен өзара іс-қимылды ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық, жарнамалық, консалтингтік агенттіктермен, қоғаммен байланыс агенттіктерімен, баспагерлермен, басқа кәсіпорындар мен ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және әр түрлі қоғамдық топтармен байланыс орнату және қолдау. 2. Кәсіби қауымдастықтармен, сарапшылармен, талдаушылармен, бәсекелестермен, серіктестермен байланыс орнату және қолдау. 3. Ұйымнан шығатын ақпараттық хабарламалардың сипатын, мазмұнын және тасымалдаушыларын анықтау. 4. Нарықтың әртүрлі қатысушыларының мүдделерін біріктіретін жобаларды бастау және ұйымдастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономика, кәсіпкерлік, саясаттану, әлеуметтану, психология, маркетинг, менеджмент негіздері. 2. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 4: Мемлекеттік органдар қабылдайтын және компания мен саланың жұмысына әсер ететін шешімдерді тиімді пайдалану бойынша ұсынымдар әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Трендті зерттеу және болжау. 2. Мемлекеттік органдар қабылдайтын заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерді зерделеу. 3. Нормашығармашылық қызметке қатысу. 4. Келіссөздер мен келісулер жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономика, кәсіпкерлік, саясаттану, әлеуметтану, психология, маркетинг, менеджмент негіздері. 2. Норма шығару процесі. 3. Мемлекеттік құрылымдар жүйесі және олардың өзара байланысы.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 5: Мемлекеттік органдарда компанияның мүдделерін ілгерілету және қорғау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Келіссөздер мен келісулер жүргізу. 2. Мемлекеттік органдар жұмысының құрылымын түсіну. 3. Мақсатты мемлекеттік органдардың негізгі мүдделерін анықтау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. БАҚ саласына қатысты нормативтік құқықтық актілер. 2. Мемлекеттік органдардың жүйесі, оларды ұйымдастыру, заң шығару процесі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 6: Мемлекеттік биліктің мақсатты органдарындағы байланыстар базасын үнемі жаңарту</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кеңсе бағдарламалық өнімдерімен жұмыс істеу дағдылары. 2. Мемлекеттік органдарда кадрлық тағайындауларды қадағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналитикалық жұмыс әдістері. 2. Кеңсе бағдарламалық өнімдері, АКТ.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Еңбек функциясы 3: Іс-шараларды ұйымдастыру және өткізу (қатысу)</p>	

<p>Дағды 1: Нысаналы мемлекеттік органдардың маңызды іс-шараларын қадағалау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақпараттық көздерге мониторинг жүргізу. 2. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 2. Байланыс теориясының негіздері. 3. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 2: Іс-шаралар жоспарын дайындау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұйымның мақсаттарын, міндеттерін, мақсатты аудиториясын анықтау. 2. Ұйымдастыру саясаты мен рәсімдерін ұстана білу. 3. Жұртшылықпен бірлескен қызмет кезінде ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 2. Логика және дәлелдеу теориясының негіздері. 3. Байланыс теориясының негіздері. 4. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 5. Ақпараттық нарық конъюнктурасы. 6. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Мемлекеттік органдар өкілдерінің қатысуымен келіссөздер, іс-шаралар, семинарлар, тренингтер ұйымдастыру және өткізу (қатысу)</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Іс-шаралардың ауқымын, тақырыбы мен мақсаттарын анықтау үшін стратегиялық және операциялық жоспарларды талдау. 2. Аудиторияны, іс-шараларға қатысушыларды анықтау. 3. Жоспарға, кестеге және шығындарға сәйкес іс-шараларды іске асыру. 4. Байланыс алаңын ұйымдастыру. 5. Аудиториямен жұмыс. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мазмұнмен жұмыс істеу технологиясы (мақсаттарды анықтау-міндеттер, стратегиялық фокустар, копирайтинг және т.б.). 2. Көпшілік алдында сөйлеуге дайындық принциптері мен технологиялары (көпшілік алдында сөйлеу тренингі, контент бойынша тренинг, имиджмейкинг және т.б.). 3. Іс-шараларды жоспарлау әдістері. 4. Коммуникацияны тактикалық жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 5. Мақсаты коммуникация болып табылатын іс-шараларды өткізу аумағын ұйымдастыру принциптері (ұйымдастырушылық және техникалық қамтамасыз ету, безендіру және брендинг, қауіпсіздік және т.б.). 6. Іс-шараларды ұйымдастыру технологиясы. 7. Психология негіздері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

	Дағды 4: Мамандандырылған көрмелер мен конференцияларға қатысуды ұйымдастыру	Машықтар: 1. Ұйымның стратегиясын ескере отырып, іс-шараларды таңдау. 2. Іс-қимыл жоспарын құру. 3. Ұйымдастыру іс-шаралары мен бағдарламаларының тәртібін анықтау. 4. Ақпараттық материалдарды дайындау. 5. Іскерлік келіссөздер әдістерін меңгеру.
		Білімдер: 1. Коммуникацияны тактикалық жоспарлаудың әдістері мен құралдары. 2. Жарнамалық және ақпараттық науқандарды жоспарлау және ұйымдастыру әдістері. 3. Маркетингтік коммуникация құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Ақпараттық материалдарды, хаттарды, билік органдарына өтініштерді және сұрауларға жауаптарды дайындау	Дағды 1: Мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштер дайындау	Машықтар: 1. Байланыс мақсаттары мен стиліне сәйкес мемлекеттік органдарға хаттар мен өтініштердің мәтінін дайындау. 2. Аудиторияның қажеттіліктеріне сәйкес жазбаша түрде тиімді байланыс. 3. Іскерлік хаттарды құрастыру.
		Білімдер: 1. Мемлекеттік, ресми, шет тілдерінің орфографиялық, пунктуациялық және стилистикалық нормалары мен ережелері. 2. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 3. Қазақстан Республикасының Жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау тәртібі туралы заңнамасы. 4. Құжаттарды ресімдеуге қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Мемлекеттік органдардың сұрауларына жауап дайындау	Машықтар: 1. Құжаттамамен жұмыс. 2. Құрылымдық бөлімшелермен өзара іс-қимыл.
		Білімдер: 1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 2. Мемлекеттік, қызметтік және коммерциялық құпия болып табылатын ақпаратты ұсыну тәртібі, оны қорғау және пайдалану тәртібі. 3. Ұйымның құрылымы және бизнес-процестері. 4. Құжаттамамен жұмыс істеу тәртібі, Дербес деректер, Әкімшілік рәсімдер саласындағы заңнама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Бастамашылық Тиімділік Шығармашылық Коммуникативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер

	8	Сату және маркетинг жөніндегі менеджер	
	6	Жарнама маманы	
	6	Мультимедиялық басылымдармен жұмыс жөніндегі кеңесші	
	6	Медиа жоспарлау маманы	
	6	Қоғаммен байланыс агенті	
	6	Талдаушы-маркетолог	
15. Кәсіптің карточкасы «Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант»:			
Топтың коды:	2431-2		
Қызмет атауының коды:	2431-2-001		
Кәсіптің атауы:	Мультимедиялық баспалармен жұмыс жөніндегі консультант		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2012 жылғы 21 мамырдағы № 201-ө-м.бұйрығы Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2012 жылғы 25 Маусымда № 7755 болып тіркелді. 48. Бренд менеджері (бренд менеджері) 45. Жарнама менеджері		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2431-3-003 - Бренд-менеджер 2431-2-004 - Жарнама жөніндегі маман 2431-3-008 - Дербес бренд-менеджер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Компаниялар мен ұйымдарға PR стратегиялары мен жарнамалық жоспарларды әзірлеу, беделді басқару мәселелері және компанияны және оның өнімдерін ілгерілету бойынша неғұрлым жалпы стратегиялық тәсілді қамтитын әдістер бойынша кеңес беру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Зерттеулер жүргізу, нарықты, трендтерді талдау 2. Өнімді немесе қызметті жылжыту үшін жылжыту стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды, жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру 3. Іскерлік серіктестермен, сарапшылармен, консультанттармен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету 4. Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті жылжыту	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Зерттеулер жүргізу, нарықты, трендтерді талдау	Дағды 1: Нарықты зерттеу және талдау, нарықтың мақсатты тұтынушылық сегменттерін анықтау	Машықтар:	
		1. Мәселелерді анықтау және зерттеу мақсаттарын тұжырымдау. 2. Зерттеу жүргізуге арналған құралдарды анықтау. 3. Ақпараттық және жарнамалық қызметтер нарығының мүмкіндіктерін, таралуын, тенденциялары мен динамикасын талдау. 4. Маркетингтік ақпаратты жинау, сақтау және өңдеу әдістерін қолдану. 5. Білікті шешімдер қабылдау үшін практикалық мәліметтер базасын құру. 6. Заманауи техникалық байланыс құралдары мен компьютерлік технологияларды қолдана отырып ақпаратты өңдеу.	

	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Әртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 3. Ақпаратты жинау мен өңдеудің заманауи құралдары. 4. Нарық конъюнктурасы. 5. Әлеуметтанулық зерттеулер жүргізу ерекшеліктері. 6. Жүйелік талдау принциптері. 7. Статистикалық есептеулерді орындауға арналған қолданбалы кеңсе бағдарламалары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 2: Маркетингтік зерттеулердің нәтижелеріне сәйкес тұтынушылардың белгілі бір өнімге/қызметке қойылатын талаптарына талдау жүргізу	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркетингтік зерттеулер жүргізу. 2. Математикалық статистика әдістерін қолдана отырып алынған мәліметтерді өңдеу. 3. Клиенттердің қажеттіліктерін анықтау. 4. Өнім түрлеріне қызығушылық бойынша клиенттер мен талаптарды жіктеу. 5. Тұтыну талаптарын бағалау үшін сапа көрсеткіштерін әзірлеу. 6. Клиенттің талаптарын іске асырудың техникалық мүмкіндігі мен нарықтық тартымдылығын бағалау. 7. Бәсекелестік ортаны, нарық сыйымдылығын, тұтынушылардың сұраныстары мен мүмкіндіктерін талдау негізінде баға саясатын бағалау және әзірлеу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономиканың даму заңдылықтары мен ерекшеліктері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Әлеуетті серіктес компаниялардың корпоративтік нарықтық психологиясы.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Дағды 3: Өндірілетін өнімге немесе көрсетілетін қызметтерге сұраныстың уәждемесін талдау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сатып алушылардың (пайдаланушылардың) қажеттіліктерін анықтау. 2. Жарнамалық науқандардың бағыттарын анықтау. 3. Ұқсас өнімдер мен қызметтердің нарығын зерттеу (сұраныс пен тұтынуды, олардың мотивациялары мен ауытқуларын, бәсекелестердің қызметін талдау) және оның даму тенденциялары. 4. Өнімдер мен қызметтердің әртүрлі топтарына сұраныстың мотивациясын, жарнамалық кампаниялардың сұраныстың артуына әсерін талдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брендті басқару құралдары. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Көрсетілетін қызметтер нарығындағы экономикалық микроклимат. 4. Баға белгілеу тәртібі, серіктестерді тарту стратегиялары және адалдық бағдарламалары (баға прайстары, жеңілдіктер, бонустар) , 5. Мінез-құлқы психологиясының негіздері. 6. Сатып алу мінез-құлқын ынталандыру теориялары.
Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

	<p>Дағды 4: Өткізу нарығын және сатып алу сұранысын зерттеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Көрсетілетін қызметтер саясатын жетілдіру бойынша ұсыныстар қалыптастыру. 3. Ұйымның өнімдерін (қызметтерін) жылжыту жүйесін жақсарту жөнінде ұсыныстар қалыптастыру. 4. Өнімдер мен нарықтарды сатуды болжау әдістерін қолдану.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес негіздері. 2. Өнімдер мен қызметтердің ішкі және сыртқы нарығының ерекшеліктері. 3. Брендті басқару құралдары. 4. Тарату және сату логистикасының принциптері.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
	<p>Дағды 5: Өнімнің/қызметтің қанағаттанғысыз өлшемдерін анықтау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әлеуметтанулық зерттеулерді ұйымдастыру. 2. Қызметтер тізімін жетілдіру және жаңарту үшін барлық бөлімшелермен және құрылымдармен жұмыс. 3. Бәсекелестік талдау әдісін меңгеру. 4. Өнімнің параметрлеріне сәйкестігін тексеру әдістері мен әдістерін қолдану. 5. Есептілікті жасау және зерттеу нәтижелерін басшылыққа жеткізу.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өртүрлі түрлерді зерттеудің негізгі әдістері (маркетинг, әлеуметтану, медиа және т.б.). 2. Сапалық және сандық социологиялық зерттеулердің негізгі әдістері. 3. Өнімнің немесе көрсетілетін қызметтің сапалық сипаттамаларына қойылатын талаптар. 4. Ұйымның өнімін (қызметтерін) жылжыту жүйесін жақсарту жөнінде ұсыныстар қалыптастыру.
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-
<p>Еңбек функциясы 2: Өнімді немесе қызметті жылжыту үшін жылжыту стратегиясын, маркетингтік бағдарламаларды, жарнама стратегиясын, жарнамалық науқандарды жоспарлау және жүзеге асыру</p>	<p>Дағды 1: Жарнамалық стратегияны қалыптастыруға қатысу, беделді басқару</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Түзету әрекеттерін жақсарту немесе қабылдау үшін стратегиялық медиа жоспарлаудың тиімділігін бақылау/бағалау. 2. Шоғырлану, басымдықтарды анықтау. 3. Өнім/қызмет тұжырымдамасының анықтамасы. 4. Жарнаманың негізгі құралдары мен арналарын анықтау. 5. Мәселелерді анықтау және ақпаратты талдау.
		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Ұйымның инновациялық және инвестициялық қызметін одан әрі дамытудың перспективалық бағыттары 3. Қоғаммен байланыс саласындағы заманауи үрдістер мен шетелдік тәжірибе. 4. Жарнамалық науқанның формалары мен әдістері 5. Жобалық жоспарлау әдістері. 6. Нарық конъюктурасы. 7. PR жылжыту әдістері мен технологиялары
	<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	-

<p>Дағды 2: Өнімді, қызметтерді нарыққа жылжыту стратегиясын әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді, мақсатты аудиторияны анықтау. 2. Іс-шараларды өткізу жоспарларын қалыптастыру. 3. Ақпараттық көздерге тұрақты мониторинг жүргізу, жария ескертулердің саны мен сипатын талдау. 4. Коммуникация саласындағы жұмысты ұйымдастыру, ақпараттық себептерді бастау, компанияның қызметі, жобалары мен тұлғалары туралы жарияланымдарды ұйымдастыру. 5. Бірлескен қызмет кезінде ұйымның құрылымдық бөлімшелерінің өзара іс-қимылын қамтамасыз ету. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік, коммерциялық және жарнамалық қызметті регламенттейтін Қазақстан Республикасының заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілері. 2. Логика және дәлелдеу теориясының негіздері. 3. Байланыс теориясының негіздері. 4. Ақпараттық процестер мен бұқаралық коммуникация саласының даму болжамдары. 5. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 6. Медиа жоспарлаудың әдістері мен құралдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Жарнамалық науқандарды немесе жарнамалық іс-шараларды өткізу бойынша жұмыстарды жүзеге асыру, басшылық ету, жоспарлау және үйлестіру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнімді немесе қызметті жылжыту бойынша іс-шаралар жоспарын әзірлеу. 2. Жарнамалық науқандардың ауқымы мен мерзімдерін анықтау. 3. PR іс-шараларын әзірлеу және ұйымдастыру. 4. Телевизиялық жарнама, мультимедиялық басылымдардағы жарнама өндірісін бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тәуекелдерді басқару ерекшеліктері. 2. Брендті басқару құралдары. 3. Стратегиялық және жедел жоспарлау принциптері. 4. Жобаларды басқару әдістері. 5. Жарнама негіздері, жарнамалық науқанның формалары мен әдістері. 6. PR технологиясының негіздері мен принциптері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 4: Әлеуетті тұтынушыларға өнімнің немесе қызметтің тұсаукесерлерін, түрлі тақырыптық семинарларды өткізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мақсаттарды, міндеттерді, аудиторияны, көпшілік алдында сөйлеу алаңын анықтау. 2. Коммуникацияның логикасы мен мазмұнын пысықтау. 3. Байланыс алаңын ұйымдастыру. 4. Аудиториямен жұмыс (дайындық, қосымша материалдармен қамтамасыз ету және т.б.). <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Брендті басқару құралдары. 2. Мазмұнмен жұмыс істеу технологиялары (мақсаттарды-міндеттерді, стратегиялық фокустарды, копирайтингті және т.б. анықтау). 3. Презентациялар мен сөйлеулердің түрлері, формалары. 4. Презентацияларды дайындау және өткізу технологиялары. 5. Психология негіздері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

	Дағды 5: Мультимедиялық басылымдарда жарнама нысандары мен әдістерін таңдау	Машықтар: 1. Бұқаралық ақпарат құралдарына жарнамалық мәтіндер мен сценарийлер жазу. 2. Жарнаманы орналастыру уақыты мен орнының оңтайлы параметрлерін анықтау. 3. Жарнаманың қажетті құралдары мен құралдарын анықтау. 4. Кестелерді, жоспарларды, жол карталарын және т. б. жасау.
		Білімдер: 1. Жарнама негіздері, жарнамалық науқанның формалары мен әдістері. 2. PR технологиясының негіздері мен принциптері. 3. Психология және сату принциптері. 4. Брендтің ерекшеліктері, өндіріс технологиялары. 5. Жарнама құралдары мен құралдары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 6: Жылжыту стратегиясын түзету	Машықтар: 1. Қолданыстағы өнімді/қызметтерді жылжыту стратегияларын талдау. 2. Тиімділік көрсеткіштерін анықтау. 3. Жақсартулар енгізу немесе түзету шараларын қабылдау үшін жылжыту стратегиясының тиімділігіне мониторинг/бағалау жүргізу.
		Білімдер: 1. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес негіздері. 3. Ақпараттық өрісті талдау әдістері мен технологиялары. 4. Бизнес стратегияларын талдау әдістері. 5. Жұмыстың мақсатты және аралық нәтижелерін бағалаудың технологиялары мен негізгі әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Іскерлік серіктестермен, сарапшылармен, консультанттармен, ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен өзара іс-қимылды қамтамасыз ету	Дағды 1: Жарнамалық қызметті жетілдіру мақсатында іскер серіктестермен байланыс орнату және сыртқы байланыстарды кеңейту	Машықтар: 1. Ақпараттық, жарнамалық, консалтингтік агенттіктермен, қоғаммен байланыс агенттіктерімен, баспагерлермен, басқа кәсіпорындар мен ұйымдармен, қоғамдық құрылымдармен және әр түрлі қоғамдық топтармен байланыс орнату және қолдау. 2. Іскери серіктестермен онлайн және офлайн байланыс құру және т. б. 3. Тұрақты қоғамдық іс-шараларды өткізу. 4. Іскерлік келіссөздер әдістерін меңгеру.
		Білімдер: 1. Компания қызметінің ерекшелігі. 2. Әлеуметтану, психология негіздері. 3. Көпшілік алдында сөйлеу риторикасы мен техникасының негіздері. 4. Іскерлік қарым-қатынас этикасы. 5. Нарықты, жекелеген ойыншыларды, олардың стратегиялық және тактикалық мүдделерін, салалық алаңдарды, қоғамдық пікір көшбасшыларын ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Шарттар мен келісімшарттардың әзірленуін және орындалуын бақылау	Машықтар: 1. Шарттар (келісімшарттар) жасау және жасасу. 2. Жарнаманы тарату әдістері мен әдістерін талдау.

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнамалық науқандарды ұйымдастыру және өткізу мәселелері бойынша шарттар мен келісімшарттарды әзірлеу және келісу тәртібі. 2. Іскерлік басқару, Маркетинг негіздері. 3. Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 3: Жарнамалық іс-шараларды әзірлеу және өткізу процесінде ұйымның басқа құрылымдық бөлімшелерімен байланыс орнату</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және дамыту, оны барлық деңгейде тарату. 2. Ұйымның коммуникациялық ортасын қалыптастыру. 3. Қызметкерлер мен серіктестер үшін тұрақты мотивациялық іс-шараларды әзірлеу және өткізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ішкі байланыс жүйелері. 2. Компанияның корпоративтік мәдениетін қалыптастыру және басқару принциптері, ерекшелігі. 3. Ұжымдық (командалық) жұмысты ұйымдастыру технологиялары. 4. Ішкі коммуникациялық жүйелерді құру технологиялары. 5. Жобалық жоспарлау әдістері мен технологиялары. 6. Психология негіздері. 7. Персоналмен жұмыс істеу нысандары мен әдістері, еңбекті ынталандыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 4: Қойылған міндеттерді шешуге консультанттар мен сарапшыларды тарту</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Негізгі сараптамалық ұйымдарды, сараптамалық топтарды және нысаналы сала сарапшыларын сәйкестендіру. 2. Компания өкілдерін сараптамалық қауымдастықтарға біріктіру. 3. Саланың жетекші сарапшыларының, танымал және танымал тұлғалардың қатысуымен жарнамалық науқандарды ұйымдастыру. 4. Іскерлік келіссөздер әдістерін меңгеру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ұжымдық жұмыстарды ұйымдастырудың заманауи технологиялары. 2. Жарнамалық науқанды жүргізудің озық отандық және шетелдік тәжірибесі. 3. Мақсатты аудиторияның әртүрлі түрлерімен байланыс ерекшелігі. 4. Маркетинг негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 4: Маркетингтік бағдарламаларды жоспарлау және брендті жылжыту	<p>Дағды 1: Жарнамаланған өнімді/қызметті талдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тұтынушылардың өнімге қатынасына талдау жүргізу. 2. Өнімдер/қызметтердің ассортиментін, сипаттамаларын, жіктелуін және мақсатын анықтау. 3. Нарықтың даму заңдылығын анықтау және өнімдерге/қызметтерге сұранысты қалыптастыру. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кәсіпкерлік және коммерциялық қызметтің маркетингі. 2. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес негіздері. 3. Бренд ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

<p>Дағды 2: Онлайн, әлеуметтік желілерде компанияның веб-беттерін қолдау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. SMM трендтерін қадағалау және оларды өз жұмысында пайдалану. 2. Әлеуметтік желілерді пайдаланушылармен диалог құру. 3. Танымал тақырыптық форумдармен, қауымдастықтармен жұмыс. 4. Заманауи әлеуметтік медиа құралдарын пайдалану. 5. Электрондық құралдардың, платформалардың және әлеуметтік медианың әртүрлі түрлерінің артықшылықтары мен тәуекелдерін бағалау және аудитория үшін ең қолайлы таңдау. 6. Цифрлық технологияларды, оның ішінде әлеуметтік желілерді пайдалану нәтижелерін бақылау және бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазақстан Республикасының БАҚ саласындағы заңнамасы. 2. Әлеуметтік медиа кеңістігінде жұмыс істеу принциптері және олардағы мәселелерді түсіну. 3. Күрделі клиенттермен байланыс принциптері. 4. Іздеу жүйелерінің жұмыс істеу ерекшеліктері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 3: Баға мен ассортиментті қалыптастыруға қатысу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркетингтік баға саясатын әзірлеу. 2. Нарықты қадағалау, тенденцияларды зерттеу, бәсекелестердің бағаларын салыстыру және оларды талдау. 3. Баға саясатын енгізу және жетілдіру. 4. Баға стратегиясын таңдау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баға әдістері, баға стратегиясы және тактикасы. 2. Маркетингтік баға құралдары.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 4: Өнімді/қызметті өткізу стратегиясын әзірлеу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өнім/қызмет нарықтарын талдау. 2. Тарату (тарату) жүйесін жетілдіру. 3. Ақпаратпен және мәліметтер базасымен жұмыс. 4. Тарату (тарату) арналарын құру. 5. Ұйымның сату саясатына бағалау жүргізу. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жарнама, маркетинг, дайын өнімді өткізу мен жеткізуді ұйымдастыру саласындағы әдістемелік, нормативтік және басқа да басшылық материалдар. 2. Тарату арналарының түрлері. 3. Нарықтық экономика, кәсіпкерлік және бизнес негіздері. 4. Тарату (тарату) және сату саласында маркетингтік зерттеулер жүргізу әдістері. 5. Ұйымның сату саясатын қалыптастыру тәсілдері.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>
<p>Дағды 5: Сатуды болжау</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сату болжамдарын жасау. 2. Өнімдер/қызметтер бойынша бюджетті есептеу. 3. Сату көлемін анықтау. 4. Өнімді өткізу болжамы.

		Білімдер:	
		1. Пайда, тиімділік, рентабельділік және өндіріс шығындарының көрсеткіштерін есептеу әдістемесі. 2. Болжау әдістері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Бастамашылық Тиімділік Шығармашылық Коммуникативтілік Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция Белсенді тыңдау Әлеуметтік сезімталдық		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	8	Жарнама және қоғаммен байланыс жөніндегі менеджер	
	8	Сату және маркетинг жөніндегі менеджер	
	6	PR менеджері	
	6	Қоғаммен байланыс агенті	
	6	Талдаушы-маркетолог	
16. Кәсіптің карточкасы «Сценарийші»:			
Топтың коды:	2641-2		
Қызмет атауының коды:	2641-2-002		
Кәсіптің атауы:	Сценарийші		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2641-3-002 - Жарнама мәтіндерін құрастырушы 2641-3-003 - Сөйлейтін сөз құрастырушы 2641-3-004 - Спорттық мәтіндерді құраушысы 2641-3-006 - Техникалық шарттарды құрастырушы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Терең идеямен сипатталатын жоғары сапалы сценарийлер мен мәтіндерді құру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Сценарий материалын әзірлеу және сценарийді дайындау			

<p>Дағды 1: Идеялық-тақырыптық қорды дайындау және әзірлеу, сценарий жазу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әртүрлі көздерден маңызды деректерді жинау, өңдеу, талдау, олардан ақпарат алу. 2. Алынған ақпаратты қабылдау кезінде шығармашылық қиял. 3. Шығармашылық қиял процесінде Шабыт күйіне көшу. 4. Жалпы ережелерді немесе қорытындыларды қалыптастыру үшін ақпарат бөліктерін біріктіру. 5. Объектілер туралы ақпаратты, оның ішінде сценарий элементтерін, белгілі бір тәртіппен немесе белгілі бір ережеге немесе ережелер жиынтығына сәйкес белгілі бір схема бойынша әрекеттерді құрылымдау. 6. Құрылымдық ақпараттан білім алу және олардан сценарий жазу үшін идеялық-тақырыптық базаны қалыптастыру. 7. Әдеби тілді меңгеру. 8. Қоғам мен мақсатты аудитория үшін маңызды тақырыптарды бөлу. 9. Радио, теледидар бағдарламаларын олардың қызметінде көрнекті әдістерді қолдану үшін талдау. 10. Мақсатты аудиторияның психологиялық портреті. 11. Оқиғалардың сызықтық тұсаукесері (конспект). 12. Әр түрлі стилистикалық және жанрлық формалардағы жұмыс. 13. Сценарий тақырыбын және аудиторияға қажетті әсерді ашуға арналған көркем визуалды құралдар мен бейнелер. 14. Радио, теледидар, компьютерлік аппараттық және бағдарламалық жасақтамамен жұмыс.
	<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шығармашылық қиялды дамыту. 2. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті. 3. Сценарий шеберлігінің негіздері. 4. Психология, тұлға типологиясы, конфликтология негіздері. 5. Аудиовизуалды шығарманың көрерменге әсер ету психологиясы. 6. Радиохабар тарату, телевизиялық өндіріс техникасы мен технологиясы. 7. Радио, теледидар рейтингтерін өлшеудің негізгі параметрлері. 8. Радио, теледидар бағдарламаларының деңгейіне қойылатын талаптарды анықтайтын нормативтік құжаттар. 9. ҚР Авторлық құқық туралы заңнамасы. 10. Телебағдарламалар үшін сценарийлерді әзірлеудің озық отандық және әлемдік тәжірибесі.
<p>Дағдыны тану мүмкіндігі:</p>	<p>-</p>

	Дағды 2: Әдеби шығармаларды сценарийге қайта өңдеу, бейімдеу	Машықтар:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Әдеби шығарманы мақсатты аудиторияға оның тақырыптық қажеттілігі тұрғысынан талдау. 2. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 3. Сценарий тақырыбын және аудиторияға қажетті әсерді ашу үшін көркем визуалды құралдар мен бейнелерді табыңыз. 4. Жанрлық ерекшелікке негізделген сценарийдің композициялық құрылымын құру. 5. Дайын сценарийді рәсімдеу нормаларына қойылатын талаптарға сәйкес рәсімдеңіз. 6. Редакторларға мәтін жазу. 7. Бекітілген үлгілер бойынша қажетті құжаттарды ресімдеу. 8. Заманауи техникалық және бағдарламалық құралдарды қолданыңыз. 	
		Білімдер:	
		<ol style="list-style-type: none"> 1. Стилистика негіздері, сөйлеу мәдениеті 2. Теледидар өндірісінің техникасы мен технологиясы 3. Телевизиялық және баспа редакциясы 4. Авторлық құқық туралы заңнамалық база 5. БАҚ-қа қойылатын талаптарды айқындайтын нормативтік құжаттар. 	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	<p>Өзіндік ерекшелігі-белгілі бір тақырып немесе жағдай бойынша ерекше немесе ақылды идеяларды ойлап табу немесе мәселені шешудің шығармашылық жолдарын әзірлеу мүмкіндігі.</p> <p>Идеяларды еркін меңгеру - тақырып бойынша бірқатар идеяларды ұсына білу (олардың сапасы, дұрыстығы немесе шығармашылығы емес, идеялар саны маңызды).</p> <p>Жазбаша өрнек-басқалар түсінуі үшін ақпарат пен идеяларды жазбаша түрде жеткізу мүмкіндігі.</p> <p>Шығармашылық қиял</p> <p>Еңбекқорлық</p> <p>Эрудиция</p> <p>Кең көкжиек</p>		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Режиссер	
17. Кәсіптің карточкасы «Оператордың ассистенті (видео-, теле-, дыбыс-)»:			
Топтың коды:	3521-2		
Қызмет атауының коды:	3521-2-001		
Кәсіптің атауы:	Оператордың ассистенті (видео-, теле-, дыбыс-)		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2654-2-003 - Радиохабар таратушы режиссердің ассистенті 2654-2-004 - Теледидар режиссерінің ассистенті		

Қызметтің негізгі мақсаты:	Теле-радио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін) жасау кезінде режиссерге, операторға көмек көрсету, ұйымдастырушылық және техникалық функцияларды орындау	
Еңбек функциялардың сипаттамасы		
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Телерадио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау бойынша қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды және жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру. 2. Өндіріс (жоба) кестесін әзірлеу 3. Телерадио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін) құру бойынша шаруашылық қызметті жоспарлау және ұйымдастыру
	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Телерадио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау бойынша қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды және жұмыстарды жоспарлау және ұйымдастыру.	Дағды 1: Әріптестерімен бірлесіп теле-, радио бағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындау	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қойылымдарды, түсірілімдерді және жазбаларды ұйымдастыру. 2. Телерадио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін) құруды дайындау бойынша жұмыстар кешенін орындау. 3. Негізгі бағалау желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың даму тенденциялары. 4. Орнату парағын жасау. 5. Трансмиссияны орнатуда көмекші жұмыстарды орындау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизиялық (радио-) хабарларды құрудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Режиссура негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 2: Күрделі емес телерадиобағдарламаларды (БАҚ-тың медиа өнімдерін) дайындауды және өткізуді өз бетінше жүзеге асыру	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Барлық тиісті көздерден ақпарат алу және бақылау. 2. Режиссерлік сценарийді әзірлеу. 3. Өндірілетін медиа өнімнің сапасын қамтамасыз ету. 4. Негізгі бағалау желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың даму тенденциялары. 5. Орнату парағын жасау. 6. Заманауи техникалық құралдарды және монтаждау жабдықтарының әртүрлі түрлерін пайдалану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизиялық (радио-) хабарларды құрудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Актерлік шеберлік, режиссура, музыкалық сауаттылық, қойылымдарды сахналық және музыкалық сүйемелдеу негіздері. 3. Медианы өндіру, коммуникация және тарату әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	Дағды 3: Аса күрделі және жауапты бағдарламалар мен телевизиялық хабарлар жасау кезінде режиссерге көмек көрсету	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Режиссердің дизайнын түсіну. 2. Өндірілетін өнімнің сапасын қамтамасыз ету. 3. Негізгі бағалау желілік хабар тарату мен телерадио хабарларын таратудың даму тенденциялары. 4. Қашықтан басқару пультімен жұмыс. 5. Монтаждау процесін ұйымдастыру және медиа бағдарламаларды құру технологияларын сақтау. 6. Сызықтық емес орнату. 7. Заманауи техникалық құралдарды және монтаждау жабдықтарының әртүрлі түрлерін пайдалану.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

		<p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Телевизиялық (радио-) хабарларды құрудың шығармашылық процесі мен технологиясы. 2. Актерлік шеберлік, режиссура, музыкалық сауаттылық, қойылымдарды сахналық және музыкалық сүйемелдеу негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 4: Репетицияны, қойылымдарды, түсірілімдерді, жазбаларды, бағдарламаларды монтаждау жұмыстарын жоспарлау және ұйымдастыру</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістік кешеннің жұмысын жоспарлау. 2. Түсірілім тобымен бірге режиссерлік сценарийді әзірлеу. 3. Түсірілім (шығармашылық) топтарының жазуға және монтаждауға дайындығын бақылау. 4. Ұйымдастыру әдістері мен рәсімдерін қолдану. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 2. Бейне түсіру және монтаждау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Өндіріс (жоба)кестесін әзірлеу	<p>Дағды 1: Күнтізбелік-қойылым жоспарын (өндіріс кестесін) дайындауға жәрдемдесу және оның сақталуын қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жобаларды іске асыру үшін қажетті мерзімдерді бағалау. 2. Жобаларды іске асыру кезіндегі қаржылық шығындарды бағалау. 3. Жұмыс көлемі мен құнын бағалау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 2. Уақытты басқару.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Телерадио бағдарламаларын (БАҚ-тың медиа өнімдерін)құру бойынша шаруашылық қызметті жоспарлау және ұйымдастыру	<p>Дағды 1: Жұмысты үйлестіру, көркемдік-өндірістік, инженерлік-техникалық персоналдың жүктемесін есепке алуды жүргізу</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өндірістік кешеннің жұмысын жоспарлау. 2. Бағдарламаны құратын инженерлік-техникалық қызметкерлер бригадасының жұмысын үйлестіру. 3. Медиа өнімді өндірудің барлық кезеңдерінде құру процесін бақылау. <p>Білімдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Экономика, өндірісті ұйымдастыру, Еңбек және басқару негіздері. 2. Шығармашылық қызметкерлердің қызметін реттеу бойынша салалық нормативтік актілер мен әдістемелік ұсынымдар. 3. Еңбек шығындарын есептеудің негізгі әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
	<p>Дағды 2: Көркемдік-декорациялық безендірудің дайындығын тексеру, қажетті материалдармен, деректемелермен қамтамасыз ету</p>	<p>Машықтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көркем және декоративті безендірудің дайындығын тексеру: декорациялар, костюмдер, макияж, реквизиттер, сондай-ақ иллюстрациялық материалдар. 2. Репетициялар мен қойылымдарды қажетті материалдармен, деректемелермен, сондай-ақ қажетті фонограммалармен, шуды безендіру элементтерімен қамтамасыз ету.

		Білімдер:	
		1. Сценарийге сәйкес көркем және декоративті безендірудің негізгі элементтері. 2. Көркемдік безендіру құралдары мен тәсілдері. 3. Теледидардың техникалық құралдары. 4. Сахна жабдықтары. 5. Сахна технологиясының негіздері.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Орындаушылық Зейін Белсенді тыңдау		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	6	Оператор	
	7	Режиссер	
18. Кәсіптің карточкасы «Радиодағы диск-жокей»:			
Топтың коды:	2656-1		
Қызмет атауының коды:	2656-1-002		
Кәсіптің атауы:	Радиодағы диск-жокей		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информталы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2656-1-002 - Радиодағы диск-жокей		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Процестердің орындалуын ұйымдастыру және бақылау, талдау, реттеу, технологиялық процестердің өзгеруін басқару		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Радиохабарларды музыкалық ресімдеуді қамтамасыз ету	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Радиохабарларды музыкалық ресімдеуді қамтамасыз ету	Дағды 1: Радио хабарларын музыкалық безендіру	Машықтар:	
		1. Қажетті музыкалық материалды таңдаңыз 2. Жетекші орындаушылар туралы ақпаратты білу. 3. Заманауи хиттердің шығуын қадағалаңыз. 4. Елде және шетелде мәдени өмірдің жай-күйі мен даму перспективаларын білу; радио хабарларын құрудың техникалық құралдары мен технологиясы. 5. Авторлық шарттарды жасасу және орындау тәртібі	

		Білімдер:
		1. Музыкалық, әдеби шығармашылықтың негіздері. 2. Заңнамалық және нормативтік құқықтық актілер. 3. Авторлық құқық. 4. Музыкалық өнер тарихы; классикалық және заманауи музыкалық репертуар. 5. Классикалық және заманауи музыкалық мәдениет. 6. Кәсіби оркестрлеу, аранжировка әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жүйелі ойлау Күйзеліске тұрақтылық Командада жұмыс істей білу Бастамашылық Сыни ойлау Логикалық ойлау Ассоциативті ойлау Шығармашылық қиял Белсенді тыңдау Тапсырмаларды сындарлы талқылау Тиімділік Табандылық Объективтілік Бақылау Қарым-қатынас Ұжымда іскерлік қатынастарды орнату және қолдау Өнімділік және еңбекқорлық Икемділік Өзін-өзі дамыту Эрудиция	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	8	Музыкалық жазбалар жетекшісі
	7	Музыкалық бағдарламалардың режиссері
	7	Жарнама және музыкалық бейнелер режиссері

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

19. Мемлекеттік органның атауы:

20. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):

ЖШС «Оркен Медиа»

Жоба жетекшісі:

Айдарханова С.А.

E-mail: saule-aidakhanova@mail.ru

Телефон нөмірі: +7 (777) 384 25 93

АО «РТРК «Қазақстан»

21. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:

22. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -

23. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -

24. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2022 г.

25. Болжамды қайта қарау күні: 01.01.2025 г.